

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četr leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četr leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1:90

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Avstr. poštni hran. račun št. 24.797. Ogrske poštn. hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega strani.

Naša gasilna društva.

Ena izmed najbolj človekoljubnih in v občini blagor služečih naprav so naša gasilna društva. Posebno naša dejela, ki steje že veliko število s slamo ali lesenimi deščicami kritih hiš in gospodarskih poslopij, je izpostavljena nevarnostim ognja, in zato tudi zelo interesirana pri gasilstvu. Kdo se ne spominja velikih požarov pred nekaj leti, ki so po Dolenjskem in Notranjskem cele vasi uničili. Zato moramo vsak korak na polju gasilstva, vsako zboljšanje in napredek požarnih bramb z veseljem sprejeti. Tudi kranjska dejela ni ena izmed zadnjih glede organizacije požarne brambe in dejelna uprava sama v ta namen veliko žrtvuje.

Gasilna društva so že po svojem namenu popolnoma nepristranska, strokovna društva, katerih namen je v prvi vrsti izražen v njih geslu: Na pomoč! Pomagati v nevarnosti ognja, pomoč pristeti bližnjemu v nevarnosti, varovati življenje in premoženje, to bi morala biti vodilna misel organizirane požarne brambe. Gasilna društva so torej že po svojem bistvu krščansko-humanitarna uredba in kažejo tako praktično krščanski duh in značaj, da bi človek nikdar ne mislil, da bo tudi med nje kaka liberalna misel zašla. Žalibog, da je pri nas tako. Kakor je narodno-napredna stranka telovadno organizacijo Sokol za narodno-napredno proglašila in je članstvo te organizacije znak pripadništva liberalne stranke na Slovenskem, tako se je hotela in tudi marsikje v resnici zanesla v naša gasilna društva popolnoma brez potrebe strankarska politika. Velika večina gasilnih društev na Kranjskem služi popolnoma svojemu namenu; so pa nekatera društva, ki nimajo posebno velikega veselja za ta, res človekoljubni namen, ampak jih njihovi načelniki smatrajo za neko vrsto narodno-naprednih organizacij. Kolovodja takih društev je navadno kak liberalen trmoglavec. Tako večkrat vidimo in se z začudenjem vprašujemo, kako pridejo gasilna društva do tega, da pri raznih prireditvah in slovesnostih liberalne stranke nastopajo in delajo stranki štafažo.

Ne gleda na to, da nasprotujejo taki nastopi načelom požarne brambe,

je taka liberalna politika v nekaterih gasilnih društvenih nekaj netaknega in skrajno neokusnega. Če hočejo liberalni voditelji po dejeli na vsak način kako osebno gardo imeti in če se morajo njih slavnosti z veliko parado vršiti, je prav, samo gasilna društva naj puste na miru; ta niso zato tukaj!

O drugih gasilnih društvenih, katera liberalni duh preveva, se zopet sliši, da zabranjajo pristop našim mladim fantom, in sicer samo zato, ker so člani telovadne organizacije Orel. Namesto, da bi se društvo spopolnilo in osvežilo s temperamentno in disciplinirano mladino, pa se jih od društev še odvraca. In tako so mnoga gasilna društva neka domena liberalizma na dejeli. Morda bo kdo rekel, vsaj je Zveza gasilnih društev tukaj, da red napravi. Prijatelj, Zveza gasilnih društev je v tem oziru še najslabša, plava popolnoma v liberalni vodi in je nasproti taki strankarski politiki v društvenih popolnoma pasivna; ja, skoraj bi rekli, da take liberalne teroriste v društvenih še podpira in jim na strani stoji. Vlada sama se za stvar ne briga, ker steje gasilna društva med čisto navadna društva.

Edini faktor, ki more tukaj razmere izpremeniti in tako gasilna društva zopet političnega strankarstva očistiti, je dejelni odbor, oziroma dejelni zbor. Pri tako velikem pomenu, ki ga imajo v naši javnosti požarne brambe, ki oskrbujejo v naših občinah požarno policijo, bo treba na to misliti, da se jih spravi v kak ožji stik z dejelno upravo; posebno ker ta vsoko leto gasilnim društvom redne prispevke naklanja. Zato popolnoma odobravamo namero dejelnega odbora, da misli odslej naprej večjo pozornost na gasilna društva obrniti, neko nadzorstvo nad njimi ulti in samo takim društvom redne letne prispevke naklanjati, kojih poslovanje je popolnoma brez graje. Istopotko bo dejelni zbor uravnal svoje razmerje do Zvezze gasilnih društev. Gasilna društva naj bodo to, kar so, in naj služijo namenu, za katerega so ustanovljena. Našim fantom in možem pa svetujemo, naj k gasilnim društvom v velikem številu pristopajo in pravi krščanski duh v društva zanesajo. Zakon o gasilstvu, katerega bo pa dejelni zbor izpremenil, bo skrbel, da bo v gasilnih društvenih strankarska politika nemogoča.

»Rano boš umri, Mihelj. Tvoja dušica bo splavala kakor bela pomladna meglica proti nebu.«

»Ne, sestra,« jo prekine druga žena; »ne bo umrl mlad. V hrabrega junaka bo zrastel Mihelj in bo branil vero in dom pred divjim Turkom. Njegovo ime bo šlo od ust do ust po vsem širokem svetu. Svetlega cesarja bo rešil in širno cesarstvo, a takrat bo padel sam, zadej od ostre puščice.«

»Tudi ti se motiš, sestra,« izpregovori tretja ženska, ki je bila največja in najlepša. »Zivel bo Mihelj do bele starosti. Tudi se bo povzpel visoko in bo živel vse življenje visoko, visoko nad vsemi vaščani.«

Ko utihne tretja ženska, pokimata sestri z glavo, pa pravita: »Naj se zgodi po tvoji besedi, sestra.«

Kar naenkrat izginejo vse tri in z njimi izgine tudi oni čudoviti svit. Zopet je vse temno po borni koči. Le leščerba brli še slabu tam na levi in pograšuje pologama.

Mati se je prebudila takrat iz polusna in si je mencala oči. V prvem hipu sama ni vedela, ali je sanjala, ali pa je bila resnica. Stopila je k zibeljki in je gledala Miheljko. Ta pa je spal sladko in se ni genil niti za trenotek. Sedla je mati nazaj k peči in je premišljevala prikazen. Nazadnje se je domisnila in se je skoro prestrašila.

Napelj med Berolinom in Dunajem.

Med našim zunanjim ministrstvom in Nemčijo ne vlada več tista harmonija, ki je trajala dolgo vrsto let. Afričanska Maroka je ustvarila nesoglasje. Ko so pričeli Francozi »posredovati« v Afriki, so bili nemški listi hudi in so grozili Francozom, ker ima Nemčija tudi v Maroku svoje trgovce. Nekaj časa je avstrijsko nemško časopisje držalo z Nemci, a končno sta se »Neue Fr. Presse« in pa »Neues Wiener Tagblatt« pričela zavzemati za Francoze. O obeh listih je znano, da se ju rad poslužuje zunanjji minister Aehrenthal. Nemški vodilni politiki so to zamerili, kakor tudi dunajski »Allg. Zeitung«, ki je poročala, da je pristnila Rusija v Berolinu na korist Francozom. Berolinski zunanji urad je to poročilo v »Kölnische Zeitung« jako ostro dementiral in obdolžil »Neue Freie Presse« in »Neues Wiener Tagblatt«, da sta priboljbeni za francoske koristi. V ponedeljek je pa objavila dunajska »Sonn- und Montags-Zeitung« daljši članek, ki očita nemški diplomaciji, da glede na maročansko politiko ne postopa dosledno in svari Nemčijo, naj ne prične kakve vojske ter v slabo prikritih besedah opozarja Nemčijo, da lahko postane osamljena in da ji Avstrija ne bo pomagala iz zagate, kakor je to storila v Algecirasu. Ta članek je pa berolinske politike razkačil, ker sodijo, da je inspiriralo članek naše zunanje ministrstvo. V »Kölnische Zeitung« zato objavljajo daljši članek, ki ostro obsoja pisavo dunajskih člankarjev, češ, da zastruplajo vodnjake. Dunajski zunanji urad se ustrašil in je pustil v »Kölnische Zeitung« izjaviti, da je članek v »Sonn- und Montags-Zeitung« pogrešen, a berolinski krogi s tem dementijem niso zadovoljni, ker so pričakovali ostrejši odgovor. Zlobno pristavlja berolinski politiki v svojem listu »Die Zeit« prijavljenemu brzojavu, da postajajo tako na Dunaju, kakor v Rimu, kar kaže list »Popolo Romano«, glede na maročansko vprašanje nervozni, dasi postopa Nemčija v maročanskem vprašanju popolnoma korektno. Sploh pa v našem zunanjem uradu ni vse tako, kakor bi moralno biti. Aehrenthal je še zdaj na počitnicah in njegovi prijatelji zabavljajo čez njegovega namestnika Pallavicinija, ker baje Aehrenthalovo stališče ni več trdno. Časnikarski boj med nemškim časopisjem na eni in avstrijsko-italijanskim na drugi strani je zanimiv, ker kaže,

da res obstaja nevarnost za evropski mir, drugače bi dunajski listi ne zavavljal čez Nemčijo. Mogoče so seveda tudi zakulisne spletke, a to je gotovo, da je nastala napetost med Berolinom in Dunajem, kar je gleda na notranji položaj z ozirom na avstrijske Slovane dobro.

BIVŠI MINISTER IZKLJUČEN Iz ČEŠKEAGRARNE STRANKE.

V Pragi je zborovalo 17. t. m. vodstvo češke agrarne stranke. Kakor poročajo »Narodni Listy«, je vedstro češke agrarne stranke izključilo Praška na predlog zvršilnega odbora iz stranke, ker kandidira na svojo pest proti oficielnemu kandidatu češke agrarne stranke.

SPOR MED ČEŠKIMI SOCIALNIMI DEMOKRATI.

Povodom ustanovitve češke centralistične socialno - demokratične stranke v Brnu piše glasilo čeških avtonomistov, »Pravo Lidu«: Temeljito hočemo urediti naše razmere s češkimi izdajalcji naše stranke. Vodstvo nemške socialne demokracije naj zna, da je vsak skupen političen nastop med nami in novoustanovljeno stranko izdajalcev, bodisi kjerkoli, nemogoč. Vodilne osebe nemške socialne demokracije naj premislijo, kakšen položaj lahko nastane, če se najde tudi en sam poslanec, ki bi izjavil, da je pristaš nove stranke. Pripravljen smo, da delujemo skupno s socialnimi demokratimi. Ne moremo pa sodelovati z izdajalci češke socialno - demokrške solidarnosti.

NOVE BRAMBNE POSTAVE.

»Neue Freie Presse« poroča, da je cesar že dovolil predložiti nove armadne postave obema državnima zboroma. Prihodnji pondeljek se razglasite tako v Avstriji, kakor na Ogrskem nove armadne predloge.

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK V CARSKEM SELU.

Dne 17. t. m. je sprejel ruski car s carjevo rodbino v Carskem Selu nemškega prestolonaslednika in prestolonaslednico. Sprejem je bil nad vse sijajen. Rusko časopisje toplo pozdravlja obisk nemškega prestolonaslednika in prestolonaslednice.

VELIKE KAVALERIJSKE VAJE NA HRVAŠKEM.

Kakor trde zagrebški vojaški krogi, bodo koncem avgusta in začetkom

LISTEK.

Josip Vandot:

Vitanec.

Pripovedka iz davnih dni.

Zivela je v zagorski vasi mati. Njena koča je stala kraj gozda, ravno pod nebotično, z večnim snegom pokrito goro. Koča je bila borna. Okna so bila majhna in so imela mesto stekla v olje namočeni popir. Vsepovsod so zjajale špranje, ki pa jih je siva ženica zatlačila z zelenim gorskim mahom. Trhla je bila koča in blizu razpada. A vendar je živila ženica v nji veselo in zadovoljno, in ne bi bila zamenjala borne koče z najlepšo palačo tam daleč med ravnim svetom. — Imela je mati sina, in temu sinu je bilo ime Mihelj.

Ko je ležal Mihelj še v zibeljki, se je dogodilo neke noči čudo. Sladko je spal Mihelj tisto noč, in mati je dremlala tam ob peči. Na levi je brlela je brlela slaba leščerba, in skoro temno je bilo v koči.

Pa glej — kar naenkrat se razsvetli soba v čudnem svitu. Kraj zibeljki stojijo tri bele, visoke ženske. Nekaj časa molčijo in opazujejo specrega Miheljka. Potem pa dvigne prva ženska roko nad zibelko in izpregovori:

»Rojenice so bile tu,« je rekla sama sebi, »pa so prerokovale otroku bodočnost. Prav gotovo se zgodi vse po njihovih besedah. Treba bo paziti nanj.«

In pazila je mati na dete, bolj kot na punčičko v svojem očesu. Otrok pa je rastel vesel in zdrav, in kmalu mu je bila zibelka pretesna. Izkobacal se je iz nje in se je plazil po vseh štirih po tleh. Mati ga je gledala z velikim, srčnim veseljem in si je rekla pri sebi:

»Ne izpolne se prerokovanje prve rojenice. Doraste sin, pa bude slaven junak.«

A tudi besede druge rojenice se niso izpolnile. Ko je dorastel Mihelj, je bil sicer močan kot medved tam v Klinu, a njegove noge so bile krive in so se dotikale pri hoji v kolenih. Ko je videla mati to, se je razveselila.

»Hvala Bogu,« je dejala, »ne bude vojak in tudi divji Turki ga ne potolčijo. Bog ve, če se izpolni prerokovanje tretje rojenice?«

To je premišljevala mati vse življenje in tudi na smrtni postelji je premišljevala to. Takrat pa je bil Mihelj že precej star in je pasel vaško živino visoko, visoko tam po planinah in gorah. Mater je že sključila starost, in le težko, težko se je še premikala na nogah. Zato pa se je vlegla na smrtno posteljo in je zahrepnela po smrti. In smrt se je usmilila, pa se ji je pri-

bližala. Takrat je poklicala mati sina z gorā. Prihitelj je Mihelj k bolni materi in je stopil žalosten in potrt k njeni postelji.

»Mihelj,« ga je nagovorila mati s težkim in trudnim glasom, »dosti sem skrbela in se trudila zate. Učila sem te dobrih stvari in v sreči sem ti vsadila ljubezen do Boga in ljudi. Ohrani vse moje nauke zvesto v srcu in srečen boš na tem svetu. — Glej, danes se poslavljaj od tebe, ker smrt že težko čaka name. Vse življenje sem se bala zate, ker so prerokovale rojenice tvoje življenje. Hvala Bogu, besede prvih dveh se niso izpolnile. A tretja je dejala, da boš živel vse življenje visoko, visoko nad vaščani.«

Umolknila je mati. Sin jo je pogledal z mokrimi očmi in je rekel: »O, mati, že so se izpolnile besede tretje rojenice. Glejte, ali ne živim kot pastir visoko na gorah, kamor ne pride noben vaščan? Glejte, ali nisem tako visoko, visoko nad vsemi?«

Veselje se je prikazalo na velem obrazu dobre matere. Še enkrat je pogledala ljubeče na sina in je zašepetala komaj slišno: »Hvala Bogu, da se je tako izpolnilo prerokovanje treh rojenic! Smrt, zdaj grem pa lahko in rada s teboj.«

(Dalje.)

ne da bi bila poravnala dolg 20 K. Sedaj je orožništvo parček izsledilo in aretovalo v Št. Petru. Aretovanca pravita, da sta baronica Viktorija Wolf in Viljem, Ervin Dathe, oba iz Saksonske.

Štajerske novice.

Š Slovenc bi v Mariboru ne smel kandidirati po mnenju nemških kršč. socialcev, tistih gospodov, ki so sklenili v Mariboru voliti — najzagrizenejšega nemškega nacionalca. Sedaj pišejo, da je »provokacija«, ker kandidirajo Slovenci v Mariboru za števnega kandidata g. Jurija Šterna, »provokacija« pa po mnenju gospode v prvi vrsti zato, ker je g. Jurij Stern takrat, ko je bila njegova kandidatura proglašena, bil še predsednik katoliškega mojstrskega društva. Gosp. Stern je kot predsednik odstopil, kljub temu pa je njegova kandidatura za gotovo gospodo, ki nikakor noče umeti enakopravnosti narodov, še vedno »provokacija« in »hujškarija«. Slovenci v Mariboru naj odgovore s tem, da vsi agitirajo in volijo slovenskega kandidata gosp. Stern. Napišejo naj na glasovnico: **Jurij Stern, hišni posestnik v Mariboru.**

Š Poročil se je posestnik in trgovec g. Josip Cimperšek v Sevnici z gdčno. Angelo Vivod iz Ljubljane.

Š Strah v mariborskem mestnem parku ali kako se človek iznebi zohobela.

V Mariboru je v noči 14. t. m. hudo bolel zoh hišnika Antona Potočnika, ki stanuje v Dvorni ulici št. 3. Ker ni mogel spati, je šel v mestni park na izprehod, da bi si v svežem zraku olajšal bolečine. Okoli 12. ure ponoči, v uru duhov, pa pride možu nasproti nedomna črna pošast, ki jo je izpočetka imel za kakega hudobnega duha, in ko je prišla bliže, za divjo zver, medveda ali celo leva. Hotel je pobegniti, a noge so mu odpovedale in v groznom obupu se je udal usodi. Ko pa je zver mirno odšla mimo njega, je spoznal v njej ves presenečen lepo črno kravo. Sedaj pa se je možakar ojunačil in šel je lovit pošast, ki jo je tudi po daljšem trudu ujel in spravil v hlev neke gostilne. Krava je bila last nekega mesarja, kateremu je ponoči ušla iz hleva, da si še v zadnjih urah svojega življenja ogleda nekoliko prelepi svet. Potočnika pa je vsled prestanega strahu prenehal boleti zoh in zjutraj je tudi dobil od mesarja lepo napitnino, ker je kravo ujel. Ponočna promenada po mu bo gotovo ostala še dolgo časa v spominu. Če se pomisli, da je mestni park v Mariboru ponoči zelo teman, ni čudno potem, ako mu je sreča zlezlo v hlače, ko se je naenkrat pojavila pred njim popolnoma črna pošast v podobi krave.

Š Smrtna nesreča. Iz Št. Jurija ob južni železnici poročajo: V nedeljo počasi je šla 79letna starka Ana Škoflek, ki je gospodinjala posestniku Francu Kostoma v Vrbnem, iskat v bližnji gozd svojega gospodarja, o katerem je mislila, da je kje na poti domov vinjen bležal, a ga ni našla. Na povratku pa je zgrešila pot ter je v temi padla z višine štirih metrov na cesto, kjer so drugi dan našli mrtvo.

Š Samega sebe obstreli. Krojačev sin Martin Brecel iz Šmartna v Rožni dolini je prišel 8. t. m. na nabor v Celje. Z večimi drugimi naborniki je šel nato v gostilno Ludovika Koserja. Ker ni bilo med njimi pravega veselja, jih je hotel Brecel spraviti v dobro voljo. Na skrivaj je skušal nabasati pod mizo svoj revolver, da bi potem napravil neko šalo. Komaj pa je vtaknil prvi naboj v revolver, se je na nepojasnjenu način že tudi izprožil in je strel zadel Breeelna v stegno. Zagovarjal se bo moral pred sodiščem zaradi osebne varnosti in oroznega lista.

Š Nesreča. Iz Št. Jurija ob južni železnici poročajo: Posestnik in mlinar Anton Arčan v Črnolici je poslal pred nekaj dnevi svojega hlapca Matevža Kranjca s košem k posestniku Ivanu Osetu po seno. Ko je Kranjc šel s polnim košem po lestvi s skedenja, se je spadtnikil in padel tako nesrečno, da je zadel z glavo ob tla. Ko so ga dvignili, je bil že nezavesten in je čez dve uri nato umrl.

POGREB UMORJENEGA KMEČKEGA VODITELJA.

Po judovsko-mažarski klici umorjeni voditelj ogrskih kmetov je bil 17. t. m. pokopan v Bekes-Csabi. Pogrebcev je bilo nad 10.000. Pri odprttem grobu je govoril evangeljski pastor, ki je rekel, da se mora ljudstvo udati božji volji. Za njim je govoril neki kmet. Pogreb se je vršil v najlepšem redu. Trgovine so bile zaprite. Vojaki in orozniki niso imeli nič opraviti. Kmetje so s svojimi reditelji sami skrbeli za mir in red. — Morilca Zsilinsky sta proti kavciji 20.000 kron na prostih nogah.

BOJI V MAROKU.

Pred Fezom se je 11. t. m. bil velik boj. Francoski vojaki so vrgli vstaše, ki so imeli velike izgube. Rodovi v Ahučematu zahtevajo, naj njih ozemlje zasedejo Španci.

Ljubljanske novice.

Ij Pohvala poveljnikov in enoletnih prostovoljev ljubljanske divizije. Poveljništvo ljubljanske divizije je glede na dosežen uspeh pri enoletnih prostovoljcih pohvalilo poveljnika stotnika barona Catinellija od 97. pešpolka, inštrukcijska častnika nadporočnika pl. Lunzer in Adolfa Wittwer 27. pešpolka, stotnika Leopolda Schuberta, 47. pešpolka, poročnika Naday, tovskega bataljona št. 24, nadporočnika Petritsch in poročnika Martin 97. pešpolka, nadporočnika Ditz in poročnika Schindler bosensko-hercegovskega pešpolka št. 4. Enoletnim prostovoljcem se je naznanilo, da je iz poročil divizionsko poveljništvo z zadovoljstvom dognalo, da ni bilo nobene graje glede na njih pridnost in vremeno in disciplino in ker ni bilo potrebe v izobraževalni dobi vporabljati nobene kazni proti njim. Enoletni prostovoljci ljubljanske divizije so bili ob koncu izobraževalne dobe koncentrirani v tržaški okolici, kjer so imeli zelo naporne in težavne taktične vaje.

Ij Poročil se je okrajni sodnik dr. Jakob Doljan v Postojni z gospo Antonijo Dev, vdomelo ljubljansko hišno posestnico Eggenthaler.

Ij Roditeljski sestanek je 17. maja zvečer v Lichtenturničnem zavodu vodil katehet v zavodu Peter Janc. Mater, očetov in vzgojiteljev se je zbrala polna dvorana, katerim je govornik v I. delu pojasnjeval nekatere imperativne o vzgoji, in sicer: 1. Vzgajaj za velike ideale! 2. »Reverentia parvulis« (spoštuj otroke)! 3. Odkrij otroku njegovo čast in velikost! 4. Upoštevaj individualnost, ker le z modro vzgojo otroku posebno lastnih prednosti ustvariti velike ljudi, samostojne značaje. 5. Imej veliko obzorje in globoko psihologično znanje! 6. Ne oviraj božjega dela! V II. delu se je govorilo o prejemanju sv. zakramentov, zlasti glede deklacij iz I. razreda. Prvoobhajanih bo letos iz zavoda okrog 250. Prvo sv. obhajilo bode v cerkvi Srca Jezusovega za večje 1. junija, za manjše (za učenke 3., 2. in nekatere iz 1. razreda) dne 23. junija.

Ij »Gostilničarski Vestnik« o nekaterih ljubljanskih gostilničarjih tako piše z ozirom na zadnje kuharske tečaje: »Pri tej priliki pa se žal moramo obdragniti v malomarnost članov naše zadruge. Taka brezbržnost in ignoriranje tako vitalnega pouka kot se je nudil sedaj že v III. kuharskem tečaju, ki se je v Ljubljani vršil, je neodpušljiva in vse graje vredna. Ako pomislimo s kako požrtvovalnostjo pošiljajo gostilničarji z dežele svoje hčere in tudi svoje žene v te kurze in sicer iz krajev, koder imajo komaj po dva meseca kaj z boljšimi ljudmi t. j. s tuji opraviti. Ljubljanski gostilničarji pa imajo opravka z istimi vsak dan. Zato je mnogo teh, oziroma njih naslednikov strokovne izobrazbe potrebnih kar kar oni z dežele. Pa kaj se zgodi? Zadruga je hotela dati par domačinkam po prav znižani pristopnini priliko do pouka. Razpošljalo se je pošte ob hiše do hiše, a zaman. Izgovor je bil: »Ja, kdo bo pa doma delal, če bo hčerka pouk obiskovala?« Naposled se jih je prigovarjalo, da naj zastonj vstopijo, da bo zadružna nosila stroške, a tudi tega ne. To je žalostno, in ko se bo otrok bolj zavedal, bo ternal: Zakaj me niso pustili stariti tega in tega učiti, ko je bila zlata prilika. Ljubljansko gostilničarstvo hrepeni v primeri z gostilničarstvom drugih dežel in držav veliko premalo po modernem napredku in zdi se, da je zadružna svoje kulturno delovanje en četrstoletje prezgodaj začela, ker ne najde med svojimi članiki kakega pravega zanimanja. Vzrok temu bo, da bo morala zadružna to delovanje opustiti, ker kot taka vendar ne more in tudi ne sme vedno le za gostilničarstvo na deželi se eksponirati, kajti pri vseh kurzih so bile vedno izmed 20 do 24 gojenk k večjemu po štiri iz Ljubljane, vse druge iz dežele. Tako je torej prišlo do tega, da mora zadružna užaljena stopiti na stran in prepustiti tozadovne nadaljnje akcijo deželnih zvez gestilničarskih zadrug.« — V koliko ima glede stanovske izobrazbe »Gostilničarski Vestnik« prav, naj se tisti gestilničarji, ki imajo sicer vedno čas eksponirati se za liberalno stranko, pomenijo med sabo, kar se pa tiče kletarskih tečajev, je pa pri neudeležbi nimoga kriva nepraktična uredba teh tečajev. Tudi se nam zdi, da se nihče ne bo n. pr. od neizprasanega Adolfa Ribnikarja kaj posebno brihtnega na-

učil in so taki »profesorji« tudi krivi, ako taki tečaji ne zaslužijo večje podpare.

Ij Pohvalilo je železniško ministrstvo c. kr. kranjskega finančnega prokuratorja dr. Viktorja Pessiaka in c. kr. višjega finančnega svetnika dr. Rudolfa Thomanna, ker sta previdno in uspešno zastopala koristi državnih železnic.

Ij Trebuhi si je prerezal danes do poldne po nesreči v klavnici vajenec mesarja Lovšina. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Mlinar, bivši rudar, 36 let. — Neža Turk, delavka, 47 let. — Marija Fischer, hči kroščakega pomočnika, 16 mesecev.

Ij Aretovana tatica. Včeraj zjutraj je v Rožni dolini restavrater Končanu ukradla že opetovano zaradi tatvne predkaznovana Ivana Vindiš iz Konic na Štajerskem zabol pive in je odnesla k svojim priateljem. Med potjo je srečal nek Končanov gost in zadevo naznanil. Ko so prišli orožniki v stanovanje, so našli tam same prazne steklenice. Vindiš je bila aretovana in izročena sodišču.

Ij Prijet tat. Včeraj zvečer je prišel v neko gostilno v Kolodvorski ulici že večkrat predkaznovani tat koles, 27-letni Jožef Baš iz Nabrežine. Ko se je do sitega najdel in napisil, jo je popihal na ulico, a je bil kmalu po stražniku prijet in aretovan. V njegovih posesti so našli srebrni namizni nož, katerega je brezvonomno kje ukradel.

Ij Strov hlapec. Ko je prišel sinoči nek špedicijski skladničnik v hlev na Dunajski cesti, je hlapec Ivan Alojz zaklenil vrata in ga napadel. Na skladničnikovo vpitje je hlapec zbežal in se skril v neko gostilno. Poklicani stražnik ga je izsledil in aretovan.

Ij Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si namerava dobavo perila in copat za bolnice za leto 1911. po splošni konkurenčni zagotoviti. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 16. junija 1911, in sicer do 10. ure dopoldne. Ponudbe za dobavo v monturno skladničče št. 1 je vložiti pri c. in kr. intendanci 2. vojna na Dunaju, za dobavo v monturno skladničče št. 2 pa pri c. in kr. intendanci 4. voja v Budimpešti. Dobavni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razne stvari.

Polski učenjak Adam Darowski umrl. Poročajo iz Rima, da je tamkaj umrl Adam Darowski, znan poljski hčistorik in publicist, v 56. letu starosti. Napisal je več večjih in manjših zgodovinskih del, med katerimi zavzemajo zlasti odlično mesto njegove »Historične študije«. Od leta 1904. je bival v Rimu, kjer je študiral vatikaniske rokopise. Mnogo se je bavil tudi s publicističnim delom.

Socialno-demokraški voditelj pogrenil. Iz Trdenta poročajo: Znani socialno-demokraški voditelj dr. Julij Barni je nenadoma izgnil. Barni, pri katerem je bila pred kratkim sodna hišna preiskava zaradi njegovih irendentskih činov, je menda pogrenil v inozemstvo vsled strahu pred aretacijo. Pred kratkim je namreč priobčil v nekem milanskem listu nek članek, ki je dal avstrijskim oblastem povod, nastopiti proti njemu.

Ruski petrolejski tatovi. Iz Bakua se poroča, da je zasledila policija predor, skozi kateri so odvajali tatovi petrolej. Prijeli so štiri hudodelce, ki so streli, ko se je približala policija.

Planinski zrak v londonskih tunelih. Londonska podzemna železnica je sklenila, da bo dovajala v tunele vsak dan 30.000.000 m³ zraka, ki bo tako prizavljen, da bo čist in svež, kakor je zrak po planinah.

40.000 delavcev izključenih od dela. V Kodanju se je 14. t. m. končala stavka 40.000 kleparjev, ker so se delo dajalci in delojemalcii sporazumeli.

Strašna lakota na južnem Kitajskem. Apostolski vikar v južnem Kanttonu, škof Mellinghaus, poroča »Kölnischer Volkszeitung«, da vlada na južnem Kitajskem taka strašna lakota, da nimajo niti bogate rodbine več kaj jesti. Veliko rodbin je že vsedel lakote umrlo. Žene in dekleta Kitajci prodajajo. Podirajo hiše in prodajajo stavbni material, da ljudje kupijo živeža.

Stavka kovinskih delavcev v Berlinu. Včeraj je pričelo v Berolinu stavki 1500 kovinskih delavcev največje berolinske železnokonstrukcijske tovarne. Vzrok stavki so premajhne plače.

Svojo ženo je ustrelil, kot poročajo iz Vratislave, stavbeni nadzornik Kirst v Seiffenau-u vsled ljubosumnosti. Stara je bila 24 let. Morilca so zaprli.

Morilec devetletne deklice obsojen na smrt. V Lindau-u je bil na smrt obsojen krovec Janez Jakob Kappelsberger, ki je v nekem gozdčku zlorabil devetletno hčerkico mizarja Grinlerja in jo nato umoril.

Prve gledališke igralke. Kdaj so nastopile v Evropi prve gledališke igralke? V zgodnjem srednjem veku so sicer vprizarjali po cele dneve dolge cerkvene igre, takozvane pasijonske in božične, v katerih so važne ženske vloge, toda ženske niso sodelovale pri teh igrah. Samo redkokdaj se omenja v 14. in 15. stoletju nastop ženske v kaki vlogi kot posebna izrednost. Od te dobe so nastopale vedno pogosteje ženske pri pasijonskih igrah, zlasti na Frančiškem. V Nemčiji se dobe tozadovna poročila šele v poznejšem času. Tako poroča kronika, da so leta 1577. gojenke neke šole v Eislebu vprizorile igro o izgubljenem sinu. V Engadinu so sodelovale ženske leta 1554. pri predstavljanju »Judite« in leta 1589. so brandenburgske princezinje in plemiške dame vprizorile neko božično igro. Na svetnem odu so nastopile ženske kot

Nova mestna hiša mesta New-York bo veljala 50 milijonov krov. Poslopje bo zavzemalo dva mestna okraja ter bo imelo 40 nadstropij, visoko bo 580 čevljev ter bo zavzemalo 1.250.000 kvadratnih čevljev prostora. Za stavbo bodo rabili 25.000 ton jekla. Skozi stavbo bo vodila pod velikim obokom cesta. Pod poslopjem bodo tudi tri postaje za podzemeljsko železnicu, ki se na mestu, kjer bodo gradili ogromno mestno hišo, večkrat križa.

Tatvina v Omarjevi mošči. »Jeune Turc« poroča, da je zaradi tatvine v Omarjevi mošči odstavljen jeruzalem-

Prodaja posestev pokojnega kralja Aleksandra. Pokojni srbski kralj Aleksander je imel več posestev v Belgradu in v notranjosti Srbije. Vsa ta posestva je kakor zakoniti dedič podedovala kraljeva mati, kraljica Natalija. Kraljica Natalija je po svojem pooblaščenu ponudila srbski vladu, da kupi vsa posestva pokojnega kralja Aleksandra srbske države. Kraljica je tudi za vsa posestva postavila zelo nizko ceno. Ta cena je bila določena samo za srbsko državo in sicer v znesku 350 milijona dinarjev. Vse posestvo obstoji iz deset objektov, večjih in manjših v Belgradu. Vendar je srbska vlada ponudbo odklonila. Zato je sedaj kraljica Natalija sklenila, da proda omenjena pose

Svojo ženo prodal. Iz Peterburga poročajo: Ruski kmet Vahrim v vasi Ljubovkovu, guvernementu Podolje, je prodal pred nekaj dnevi svojo zakonsko ženo za pol desjetine zemlje svojemu sosedu Činiku. Žena Vahrimova je bila zadovoljna s to kupčijo, Vahrim sam pa se veseli lepega polja, ki ga je že pričel obdelovati, pri čemur temu čednemu možu niti ne pride na misel, da bi kdaj svojo ženo zahteval od sosa nazaj.

Ali ste pridobili „Slovencu“ kakega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

Telefonska in brzjavna poročila.

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. 1471 Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

„Ne liberalec, pa tudi klerikalec ne?!“
(Odmev iz edinjskih volilnih shodov na Tržaškem.)

Slovesno je izgovoril dr. Rybař zgoraj citiram stavek na prvem shodu, s katerim je začelo politično društvo »Edinost« volilno kampanjo za državnozborske volitve.

Nikdo ga ni za te reči vprašal, niko mu ni očital, da bi bil on »klerikalcec«. Zato nismo pričakovali od njega takih izjav, ki niso vredne moža, kot hoče biti in tudi sicer velja dr. Rybař!

Priznati mu moramo tolerantnost nasproti ljudem drugačnega naziranja, oziroma njegovo taktnost nasproti političnim nasprotnikom in tudi izvezbanost v vodstvu tržaških Slovencev. Govoriti pa o tem, kaj je in kaj ni, bi se reklo nositi vodo v morje.

Radi njegove priznane taktnosti smo ga pustili v miru in se nismo ozirali na njegovo zgoraj navedeno izjavo, ker se gre sedaj za eminentno narodno stvar — za čim sijajnejšo priboritev slovenskega mandata za državni zbor v tržaški okolici.

Priznajmo si odkrito, brez ozira na levo in desno, da je socialna demokracija, o kateri se govori, da propada tu in drugod, v zadnjem času v spodnji tržaški okolici, žal, silno napredovala, in sicer v kvar narodni in verski stvari.

Socialno demokraška stranka je z državnim organizacijo zidarjev napravila kartel zidarjev in si je z kratkim: »Ako si naš, dobiš delo, ako nisi, ga ne dobiš!« uklonila vse zidarsko delavstvo. Hočeš nočeš so morali slovenski okoličanski zidarji, katerih je zelo mnogo, postati socialni demokrati. Ne bodimo slepi! Ako bi se slovensko narodno četeči okoličanski volilci cepili v dve bojni stranki, bi gotovo prišlo do ožje volitve med edinjskim in soc. demokraškim kandidatom!

Toda pri teh razmerah se v naših srečih vzdiguje odpor: Tega nikar! Zato trpimo to slepljenje z »neliberalnim — neklerikalnim«, dasi vemo, kaj je. V upanju, da se poleže nasprostvo, ki se goji proti duhovščini in krščanskemu gibanju, je pozival pisec članka »Glas iz tržaške okolice o prihodnjih volitvah«, priobčen v »Novem Času« z dne 28. m. m.: »V tem upanju pojdimo vsi krščansko misleči okoličani na volišče in oddajmo svoj glas za slovenskega kandidata dr. Rybařa!«

Kako se naivni krščansko misleči varajo v teh svojih upih!

Dr. Rybař je takten politik in toleranten človek! Zato on ne zabavlja čez »klerikalce«, ne zmerja in sramoti pristaš S. L. S. s farškimi podrepniki in ne očita duhovnikom, da so farji. Ne mislite kaj takega o g. dr. Rybařu! Se več! On zato ni tak, ker pozna — po besedah Iv. M. Čoka — Kristusov nauk o ljubezni do bližnjega bolje kot tisti preklicani klerikalci, in pa, ker ni — po besedah istega gospoda — »frazast liberalec, ampak samo naroden!«

Pa ne bo verjelo naše zavedno okoličansko ljudstvo, ki čita lepo prikrojena poročila o političnih shodih v »Edinosti«, tem »neliberalnoneklerikalno narodnem«?

Kdor pa hodí po edinjskih političnih shodih, na katerih ni »farjev«, pa čuje in čuti takoj, kako »neliberalni« so mnogi teh govornikov!

Ampak dela se po tem-le reku (mutatis mutandis!): »Quod non licet Jovi, licet bovi!«

Cesar noče ali ne sme g. dr. Rybař »osvetlit«, »osvetlijo« njegovi satelliti, ki ga stalno spremljajo na njegovih političnih pohodih in hočejo bolj osvetliti vse, cesar še ne sme »Edinost« in noče dostojni g. dr. Rybař!

Eden najfamoznejših je neki Križmančič, ki raztresa po vseh shodih svoje neslanosti, mislec o njih, da so duhovite politične satire in dovtipi. Na S. L. S., njene pristaše in kršč. misleče sploh meče psovke kakor ognjenik smrdeče žveplo.

S takimi cvetovi »jutrovskie literature« jih obslipljejo: »Narodni izdajalci — farški podrepniki, farške podrepnice in z nebrojem podobnih psovki in obrekovanj.

Kakšno ploskanje! To Vam je »neliberalno-neklerikalna« politično nestrankarska narodna vzgoja ljudi, ki se zgražajo nad klerikalnim »zastrupljevanjem« in »spodivjanjem« ljudstva na Kranjskem! Da sramežljiva »Edinost« kaj takega ne natisne, je umevno! Sedaj se namreč še ne sme, še ni zrelo!

Bilo bi krivično, vso odgovornost za vse take izbruhe liberalne podivnosti, ki jih katerikoli govornik na političnih shodih društva »Edinost« izmeče iz sebe, naprtiti kandidatu g. dr. Rybařu!

Ampak pribijemo to-le: 1. Imenovan naš sramotilec je stalen spremjevalec dr. Rybařa na njegovih političnih shodih in kandidatskih pohodih. 2. Dosedaj še nismo čuli, da bi dr. Rybař kot »neliberalen« kandidat in takten politik le enkrat samkrat ukoril svojega prostaškega političnega trabanta radi takih skrajno nedostojnih in v teh razmerah tudi naravnost narodni stvari škodujocih sramotenj S. L. S. in njenih pristašev. Gotovo pa je, da prečil tega ni, dasi bi to lahko storil!

Ta dejstva so za nas dovolj tehtni razlogi, da opravičeno delamo dr. Rybařa odgovornega za vsa ta umazana sramotenja in to s tem večjim pravom, ker nastopa kot neliberalen naroden kandidat in se nas tako sili glasovati pri volitvah zanj!

Dr. Rybař in drugim vodilnim krogom slovenske politike v Trstu toie:

Ne stavite duhovščine in krščansko mislečih volilcev okolice in mestapredilemo: Moremo li še pri takih sramotenjih oddati svoje glasove za dr. Rybařa — ali ne?!

Zagotovimo Vam, da Vas bomo klicali, ako nam s takim sramotanjem jutrovsko-liberalne kvalitete onemočite glasovati za slovenskega kandidata, na odgovor pred ljudstvo!

Našim ljudem pa: Ne boste več slepi!

Alkoholizer.

Zahvala dr. Gregoriču. Odbor društva »Abstinente« je v svoji zadnji seji sklenil izreči javno zahvalo g. primariju dr. Gregoriču za edkrite besede, ki se doslej še na nobenem političnem shodu niso slišale, s katerimi je pokazal na glavno rano na blagostanju ljudstva v naši deželi:

»Ene točke moram omeniti, na katero mora **deželni zbor vso svojo pozornost obrniti**, to je zloraba alkohola. Od večje porabe alkohola ima dežela večje dohodek, a veliko večje izdatke za žrtve alkoholizma. Dohodki ed. žganja so le navidezni, izdatki za brezstevilne žrtve alkoholizma **niso nikjer zabeleženi**, zabeležene niso **ogromne izgube na narodnem blagostanju** vsled nastale degeneracije prebivalstva. Naloge dežele oziroma deželnega zборa je tedaj, če hoče izvrševati res kulturno in socialno delo, **omejiti z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago**, zlorabo alkohola in varovati s tem preživalstvo pred boleznijo.«

Kratke besede, s katerimi pa je g. doktor neizmerno veliko povedal in pokazal smer našemu gospodarstvu v deželi v tem oziru. Hvala mu!

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

Naprodaj je iz proste roke pod ugodn. pogoji

posestvo

v Dravljah 16 pri Ljubljani. Vse podrobnosti se izvedo pri lastniku Jožefu Pečnik ravnetam. 1600

1507

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se proda.

Mladenič

18 let star, absolvent meščanske šole v Postojni, ki ima zmožnosti in posebno veselje za stavbeno risbo, se priporoča v brezplačno prakticiranje kakemu podjetniku ali inženirju. Informacije daje upravnštvo »Slovenca« ali pa K. Lenasi, župnik v Košani. 1612

Učenec

pošlene rodbine se takoj sprejme v trgovino I. KRANJC, Borovnica. 1549

Služba organista in cerkvenika

se odda takoj ali pa prej ko mogoče na Dobrovi pri Ljubljani.

Dohodki: Prosto stanovanje in okoli 1000 K v heri, štolnini, drvih itd.

Prošnje se sprejemajo do 31. maja t.l.

Služba se bo oddala le oženjenim poslicem. 1630 3-1

Župni urad na Dobrovi pri Ljubljani.

Prodajalka

dobro izurjena v trgovini mešanega blaga, popolnoma veča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, samostojna knjigovodkinja, želi prevzeti proti vložitvi kavcije podružnico. — Tozadevne ponudbe pod šifro »Podružnica« na upravnštvo »Slovenca«. 1627

POZOR!

Trgovina z mešanim blagom

na jako prometnem kraju, oddaljena osem minut od električne železnice,

se odda z inventarijem

pod jako ugodnimi pogoji za mesec avgust ali za konec oktobra t.l. — Natančnejša pojasnila daje gosp. L. Simončič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44. 1616

Zaradi odpotovanja se takoj proda

popolna, lepa, velika

oprava za jedilno sobo

1 lestenc za električno luč, 1 polirana kredenca, potem: »Dom in Svet«, »Ljubljanski Zvon«, »Slovan« (30 deloma krasno vezanih letnikov po dve kroni), množina knjig itd. — Bleiweisova cesta 18, II., levo. 1629

Zidarski polir

se takoj sprejme pri stavbeni tvrdki Ivan Ogrin, Ljubljana. 1633

Deklica

poštenih staršev, ki je že vajena trgovina, želi vstopiti kot učenka v modno ali galanterijsko trgovino najraje na deželi.

Naslov na upravnštvo »Slovenca« pod šifro »Deklica«. 1624

Nova skladba Viktorja Parme:

Povodni mož

Balada dr. Fr. Prešernova.

Posnetki za klavir se dobe v vseh knjigarnah za ceno 4 K

Založila Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani.

Na bivše dirlališče v Lafferma novem drevoredu dojde v prihodnjih dneh

1628 2-1

četa Sudancev

obstoječa iz 25 oseb, moških in ženskih, iz rodu »Nubia«, iz temnega dela Hirike.

Vse podrobnosti se objavijo v tukajšnjih dnevnikih.

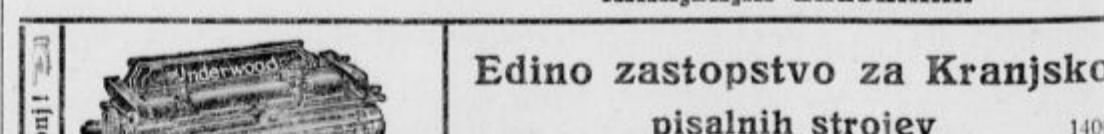
Edino zastopstvo za Kranjsko pisalnih strojev

1406

UNDERWOOD

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7. Telefon št. 38.

Brezplačno razkazovanje!

Odgovorni urednik: Ivan Štef.